

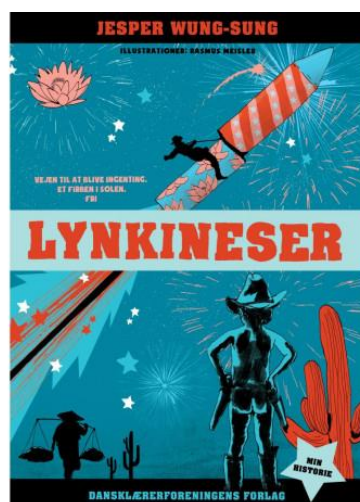
TIL LÆREREN

LYNKINESER

AF JESPER WUNG-SUNG

ILLUSTRATIONER AF RASMUS MEISLER
DANSKLÆRERFORENINGENS FORLAG 2017

OPGAVER TIL KAPITEL 4, 5 OG 6.
KATJA GOTTLIEB, DANSKLÆRERFORENINGEN 2020

Jesper Wung-Sung og Dansk lærerforeningens Forlag har i forbindelse med skolenedlukningen og nødundervisningen i foråret 2020 stillet et uddrag af *Lynkineser* til rådighed for lærere og deres elever og udarbejdet arbejdsforslag til disse kapitler.

Opgaverne er udformet, så eleverne kan arbejde med opgaverne hjemmefra under vejledning af deres lærer, og flere af opgaverne kan laves som gruppeopgaver. Fokus er på Jesper Wung-Sungs forfatterskab, erindringsgenren og skriveudvikling. Hvis eleverne ikke tidligere har arbejdet med Wung-Sungs forfatterskab, kan det være en ide indledningsvis at lade dem undersøge på nettet, hvem Jesper Wung-Sung er. Fx kan en let introduktion findes på altantbib.dk.

Materialet indeholder desuden en artikel om arbejdet med *Lynkineser*. Artiklen har været bragt i Dansk lærerforeningens medlemsblad DANSK 3/2017.

OM LYNKINESER

Lynkineser er Jesper Wung-Sungs tilbageblik på sin opvækst. Historien begynder ved San Wung-Sung, Jesper Wung-Sungs oldefar. San kommer til Danmark i 1902 fra Kina for at blive udstillet i Tivoli. Navnet Wung-Sung bæres videre af sønnen Hainan, som er sømand og rejser verden rundt, men forelsker sig i pigen Elly på Ærø en nytårsaften. Det er et forhold med raketter, heksehyl og rørbomber fra starten. Ellys forældre er ikke begejstrede, da de hører, at hun er forelsket i en kvartkinesisk sømand. Men Elly holder ved, og snart er hun gravid, og det bliver begyndelsen på Jesper Wung-Sung. Siden følger en historie, som handler om ikke altid at passe ind i systemerne, men at være sikker på det, hjertet falder for, og at holde fast i det.

KAPITEL 4, 5 & 6

Da Jesper Wung-Sung er syv år, flytter han med sin familie til USA, og han tilbringer en del af sin barndom i Texas. Dette har sat sine spor i forfatteren. Nogle læsere vil nok kende den lille bog *Alamo* om drengen Jacobs oplevelser ved slaget ved Alamo. I Wung-Sungs erindringsbog *Lynkineser* kan man læse mere om årene i Amerika.

KAPITEL 4 – EN ENLIG STJERNE TIL LÆREREN

Kapitel 4 handler om den 7-årige Jesper Wung-Sungs møde med USA, hvor alt er større end hjemme i Marstal, hvor han kommer fra. Varmen. Fjernsynet. Dyrene og mobberne. Genboens dreng, Billy, er i hvert fald en imponerende og frygtindgydende en af slagsen.

Kapitlet *En enlig stjerne* rummer en række maleriske beskrivelser, hvor det fremmedartede i det nye land sættes i perspektiv i forhold til det kendte fra et drengeliv på lillebitte Ærø. Fx er varmen i Texas så stor som hundrede hårtørre, og når man bevæger sig, er det som at gå mellem glødetrådene i en kæmpestor brødrister.

Eleverne skal i forbindelse med dette kapitel arbejde med deres opmærksomhed på sproget. De skal finde tekstens beskrivelser, og på baggrund af disse skal de selv skrive korte tekster, hvor de arbejder med beskrivelser, sammenligninger og metaforer.

Senere kan eleverne eventuelt arbejde med novellen *Hovedet*, der stammer fra novellesamlingen *To ryk og en aflevering* (1998). Jesper Wung-Sung fortæller i *Lynkineser*, at genboens dreng, Billy, som stod og ventede på, at den udenlandske dreng skulle komme ud, har stået model til karakteren Johan Hugtand i *Hovedet*. Læs uddraget om Billy igen, og læs derefter *Hovedet*. Lad eleverne lave en personkarakteristik af Johan Hugtand. Find de steder i teksten, der beskriver ham. Skriv dem ned. Hvordan beskrives Johan Hugtand? Stemmer beskrivelsen overens med portrættet af Billy?

OPGAVER TIL ELEVERNE

Læs *Lynkineser*, kapitel 4. Kapitlet rummer en række beskrivelser af noget af det, Jesper Wung-Sung husker fra Texas, da han kommer dertil som 7-årig. Hans beskrivelser er overdrevne, som når et lille barn skal imponere nogen med noget, han har oplevet. Du skal, mens du læser, lægge særligt mærke til beskrivelserne, fx om varmen og fjernsynet og dyrene i haven.

Læs uddraget nedenfor. Jesper Wung-Sung skriver i teksten:

”Ha! Kalder du det en sommer? Varmen i Texas var også på alle måder større. Hvis man åbnede døren om sommeren, var det, som om der hang hundrede hårtørrere og blæste en lige ind i ansigtet. Man kunne ikke tage ti skridt, uden at sveden begyndte at løbe. Det var som at bevæge sig mellem glødetrådene i en brødrister.”

(Jesper Wung-Sung, *Lynkineser* s. 28)

Læs kapitlet igen. Find i kapitlet flere eksempler på, at Wung-Sung beskriver noget ved hjælp af noget andet. Stil dem op i et skema som dette:

Varmen	er som	hundrede hårtørrere
Varmen	føles som	at bevæge sig mellem glødetrådene i en brødrister.
Billy	er tre gange så stor som	...
Billys hoved	er så stort og rundt som	...
....		

SKRIV DIN EGEN TEKST

Læg din telefon væk. Find papir og blyant. Gå udenfor, og sæt dig ned. Det kan være i haven, i din gård, ved et busstoppested eller på stranden. Eller et helt andet sted. Luk øjnene. Forsøg at holde dem lukket i nogle minutter. Lyt. Hvad kan du høre? Vinden? Fuglesang? Biler? Forbipasserende, der taler? Notér tre-fire ting, du kan høre.

Føl/mærk nu godt efter. Hvad kan du mærke? Bænken, du sidder på? Græsset under dine hænder? Notér to-tre ting, du kan mærke.

Træk vejret, og snus godt ind. Hvad kan du dufte? Hvilke lugte er der? Jord? Udstødningsos? Franske hotdogs fra 7-Eleven? Notér to- tre ting, du kan dufte.

Kig dine noter igennem. Overvej, om du kan beskrive dine sansninger med ordbilleder, og prøv gerne at overdrive. Bænken er måske kold. Hvad er den kold som? Måske er den så kold som frysedisken i Netto? Motorcyklen, der larmer, da den kører forbi. Hvordan lyder den? Måske som en eksplosion i en fyrværkerifabrik?

Nu skal du skrive en tekst om fire af de ting, du har følt, hørt eller duftet. Det skal være en overdrivelsestekst. Din tekst skal have en titel, der knytter sig til det sted, du har været. Og du skal starte hvert afsnit med ordene "Ha! Kalder du det en ...". Et eksempel:

Byen

Ha! Kalder du det et blæsevejr? Det er ikke noget i forhold til blæsevejret i Helsingør. Der blæser det helt vildt. Hvis man sidder på torvet en forårsdag, skal man holde godt fast i bænken for ikke at flyve væk. Det blæser ikke bare en halv pelikan. Det blæser en hel, nej, faktisk en hel *flok* pelikaner, når det blæser i Helsingør. Man skal huske at dukke sig for alle de løse pelikaner, når man går tur i Helsingør på en blæsende dag. Det siger de selv på turistkontoret.

Læs jeres historier højt for hinanden. Tal om:

Hvilke steder har I besøgt? Hvad har I oplevet? Hvilke beskrivelser har I fundet på?

EKSTRAOPGAVE

Jesper Wung-Sung beskriver sit møde med genboens dreng. Læs uddraget om Billy igen. Lav en personkarakteristik af Billy. Find de steder i teksten, der beskriver ham.

Forestil dig herefter en fremmed person, du engang har mødt. En, du ikke kender særlig godt, men som du stadig kan huske. Skriv stikord. Hvad var karakteristisk ved personen? Hvad følte du? Blev du bange? Blev du glad? Eller noget tredje? Digt en fiktiv fortælling om et møde mellem dig og personen. I kan mødes over køledisken i et supermarked, i en svømmehal, på nettet eller i en fodboldkamp, som i Jesper Wung-Sungs novelle. Historien skal slutte med, at I går hver til sit. Der skal indgå en personbeskrivelse i din tekst.

KAPITEL 5 – DEN HOVEDLØSE DRENG

TIL LÆREREN

Kapitel 5 handler om Jesper Wung-Sungs møde med amerikansk fodbold og baseball, to sportsgrene, det kan være svært at få greb om, når man ikke kan reglerne. Hvis man ikke kan følge regler, kan det være svært at passe ind. Som barn tror man måske, at det er en selv, der er noget galt med, når man ikke passer ind. Senere i livet kan man måske blive klar over, at problemet ligger et andet sted. Jesper Wung-Sung skriver om dette: "Hvis et menneske ikke går i samme takt som flokken – kan det være, det er, fordi han hører en anden tromme."

I kapitlet beretter Jesper Wung-Sung om en episode, hvor baseballtræneren, coach Kenny, blev så rasende på en 8-9-årig dansk dreng, der ikke rigtig forstod sig på baseball, at han tyrede en bold så hårdt af sted, at det kunne være endt meget alvorligt. Jesper Wung-Sung fortæller aldrig historien til nogen. Ikke før nu, altså.

Bed eventuelt eleverne tænke på og/eller læse H.C. Andersens eventyr *Den grimme Ælling* og/eller *Det er ganske vist* i forbindelse med digtet *Den hovedløse forfatter*.

OPGAVER TIL ELEVERNE

Læs *Lynkineser*, kapitel 5. Kapitlet hedder *Den hovedløse dreng*. Overvej efterfølgende disse spørgsmål:

Jesper Wung-Sung skriver nederst på side 39: "Dengang var jeg 8-9 år og fulgte min egen trommerytme." Hvad mener han med det?

Jesper Wung-Sung skriver øverst på side 43: "Alt andet i denne bog er der andre, som kender noget til. Min familie. Mine venner. De har set det, eller jeg har fortalt det. Dette er det eneste, jeg aldrig har fortalt til nogen. Hvorfor?"

Hvorfor tror du, at Jesper Wung-Sung tænkte, at det var hans skyld, det, der var sket? Begrund med eksempler fra teksten.

Beskriv en gang, hvor du eller en kammerat selv var ude for, at noget gik galt, selvom det ikke var din/jeres skyld, og du derfor ikke turde fortælle det til de voksne? Forbered dig på at fremlægge fortællingen mundtligt for klassen. Du skal lave en kort indledning (hvem, hvad, hvornår?), fortælle selve historien (hvad skete der?), og så skal du runde af og markere, at fortællingen er slut (fx hvad tænker du om det nu?).

DEN HOVEDLØSE DRENG OG DEN HOVEDLØSE FORFATTER

Hvis man er hovedløs, er man død. Eller måske et spøgelse. Men så er man jo også død. Jesper Wung-Sung mister ikke hovedet, da coach Kenny slår ham til jorden med baseball'en. Han vokser op og bliver forfatter. Det kan man læse om i slutningen af kapitel 5 i et digt, der hedder *Den hovedløse forfatter*.

Læs digtet. Digtet har seks strofer. Kig godt på dem. Tre af stroferne begynder og slutter med et anførselstegn. Læs de tre strofer *uden* anførselstegn. Hvem er den mand, der måske har et langt, hvidt skæg og står ved basen, hvor han måske dømmes folk 'inde' og 'ude'? Begrund. Hvad handler digtet om?

De tre strofer, der begynder med anførselstegn, er næsten ens og handler om, at man ser en underlig mand rende rundt med hovedet i en spand. Hvem er den mand? Og hvad laver han? Begrund. I digtet optræder desuden en reference til 'fjer' og 'høns'. Overvej, hvorfor Wung-Sung lader 'høns' og 'fjer' optræde i digtet.

Tænk over, eller læs eventuelt H.C. Andersens eventyr *Den grimme Ælling* og/eller *Det er ganske vist*.

AT VÆRE HOVEDLØS

Slå ordet 'hovedløs' op i [ordbogen](#). Der er flere betydninger. Forklar, hvad det vil sige, at noget skal forstås i overført betydning? Hvilken betydning synes du, passer bedst på den hovedløse dreng? Og på den hovedløse forfatter? Begrund.

KAPITEL 6 – DEN GULE BUS

TIL LÆREREN

I kapitel 6 bliver fremmedgørelsen meget tydelig. Kapitlet handler om en tur som passagerer i en skolebus, der kører gennem et fremmed landskab i en verden, hvor man ikke kan sproget. En prøve som dem, vi kender fra eventyrene. På side 52-53 beskrives den rædselsvækkende følelse af at blive ladet alene tilbage i bussen, efterhånden som de andre passagerer står af, landskabet ændrer sig, og man inderst inde godt ved, at man er kørt for langt. Helt absurd bliver situationen, da et lokum bliver kastet ud af et vindue og rammer en forbipasserende.

Lynkineser er illustreret af tegneren Rasmus Meisler. Bogen er et godt eksempel på udviklingen i multimodale produktioner: Prosa, lyrik, tegninger, familiefotos, collage og skrifttyper blander sig, fletter sig ind og ud mellem hinanden bogen igennem, supplerer hinanden og bidrager hver især til en forståelse af værket. Eleverne skal i forbindelse med kapitel 6 arbejde med erindringer og selv lave en multimodal produktion. Opgaven lægger op til at anvende værktøjet [Book Creator](#), der kan findes på Skoletube. Her kan eleverne nemt lave en bog ved at trække fotos ind både fra deres egen computer og fra nettet og så tilføje deres egen tekst. Eleverne kan afslutningsvis læse hinandens fortællinger, eller disse kan afleveres til læreren. Alternativt kan eleverne lave en collage, som de kan affotografere og uploade på fx en [Padlet](#), der oprettes af læreren.

OPGAVER TIL ELEVERNE

Læs *Lynkineser*, kapitel 6. Kapitlet hedder *Den gule bus*. Læs herefter side 52-53 igen, hvor Jesper Wung-Sung langsomt opdager, at han ikke ved, hvor han er. Giv hvert afsnit en overskrift, som du synes beskriver indholdet. Læg mærke til, hvordan landskabet ændrer sig, i takt med at situationen bliver mere alvorlig. Kig herefter kapitlerne igennem, og se, hvordan tegningerne, billederne og teksten passer sammen, og hvordan de er sat op.

Tænk herefter på en situation, hvor du var rigtig bange. Hvor gammel var du? Hvad skete der? Hvordan sluttede situationen? Skriv en ganske kort tekst om oplevelsen. Brug noget af det, du har arbejdet med i de tre kapitler fra *Lynkineser*: sansninger, beskrivelser og måske noget fra *Lynkineser*, som har inspireret dig. Din tekst skal være på 500-600 ord.

Gå herefter ind på [Book Creator](#), og lav din egen bog med billeder og tekst. Du kan hente billeder på nettet, eller selv lægge billeder ind, som du har tegnet og affotograferet med en telefon. Eller måske et billede af dig selv som lille. Giv din bog en titel.

Læs hinandens bøger. Lav evt. feedbackgrupper, der anmelder hinandens bøger.

*Hvad har vi lært?
At skolebusser er gule,
de andre bor i en hule,
og at livet er sært.*

(Jesper Wung-Sung, *Lynkineser* s. 56)